

<https://doi.org/10.26565/2310-9513-2026-23-01>
УДК: 339.9:339.92(477:498):061.1EU
JEL Index: F15, F14, F21, R58

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО МІЖ УКРАЇНОЮ ТА РУМУНІЄЮ ЯК РУШІЙ ПОГЛИБЛЕННЯ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Зайцева Анна Сергіївна

д.е.н., професор

завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та логістики

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

майдан Свободи, 4, м. Харків, Україна, 61022

E-mail: glazkova@karazin.ua

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-0818-7853>,

Scopus Author ID: 57216852017

У статті досліджено сучасний стан, особливості та перспективи розвитку зовнішньоекономічного партнерства України та Румунії в умовах поглиблення європейської інтеграції та трансформації міжнародних економічних відносин. Проаналізовано основні напрями двостороннього торговельно-економічного співробітництва, динаміку та структуру зовнішньої торгівлі товарами і послугами, інвестиційної взаємодії, транспортно-логістичного співробітництва та транскордонних зв'язків між державами. Предмет дослідження – особливості, тенденції та результати розвитку зовнішньоекономічного співробітництва України та Румунії в умовах європейської інтеграції, зокрема торговельні, інвестиційні, транспортно-логістичні та транскордонні аспекти взаємодії, що сприяють наближенню України до європейського економічного простору. Особливу увагу приділено змінам у характері економічних відносин між Україною та Румунією після початку повномасштабної російської агресії, що зумовила переорієнтацію значної частини українських експортно-імпортних потоків на ринки Європейського Союзу та підвищила роль Румунії як стратегічного економічного і логістичного партнера України. Метою статті є дослідження особливостей зовнішньоекономічного співробітництва України та Румунії, сприяння поглиблення інтеграції України до Європейського Союзу та визначення перспективних напрямів розвитку двостороннього співробітництва. Розглянуто особливості розвитку співробітництва в енергетичній, транспортній, аграрній та інвестиційній сферах, а також роль транскордонних програм Європейського Союзу у зміцненні економічних зв'язків між країнами. Обґрунтовано, що Румунія є не лише важливим торговельним партнером України, але й одним із провідних провідників європейських цінностей, стандартів та практик управління, необхідних для успішної інтеграції до ЄС. Проаналізовано досвід Румунії щодо адаптації національного законодавства до норм Європейського Союзу, проведення інституційних реформ, залучення інвестицій та ефективного використання фінансової підтримки європейських фондів. Визначено можливості використання румунського досвіду в процесі реалізації євроінтеграційного курсу України, модернізації економіки, розвитку інфраструктури та підвищення конкурентоспроможності національного господарства. За результатами дослідження встановлено, що подальше поглиблення зовнішньоекономічного співробітництва між Україною та Румунією сприятиме розширенню торговельних зв'язків, активізації інвестиційної діяльності, розвитку міжнародних транспортно-логістичних маршрутів, зміцненню економічної стійкості України та прискоренню її інтеграції до європейського економічного простору.

Ключові слова: зовнішньоекономічне співробітництво, Україна, Румунія, Європейський Союз, європейська інтеграція, зовнішня торгівля, інвестиції, транспортно-логістичне співробітництво, транскордонне співробітництво, міжнародні економічні відносини.

Як цитувати: Зайцева А. С. Зовнішньоекономічне співробітництво між Україною та Румунією як рушій поглиблення інтеграції до Європейського Союзу. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*. 2026. № 23. С. 8–16. DOI: <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2026-23-01>

In cites: Zaitseva, A. S. (2026). Foreign economic cooperation between Ukraine and Romania as a driver of deepening integration into the European Union. *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series International Relations. Economics. Country Studies. Tourism*, (23), 8–16. <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2026-23-01> (in Ukrainian)

Постановка проблеми. На сучасному етапі поглиблення європейської інтеграції України особливого значення набуває розвиток зовнішньоекономічного співробітництва з державами-членами Європейського Союзу, насамперед із сусідніми країнами. Окремо важливе місце серед таких країн посідає Румунія, яка завдяки спільному кордону, вигідному географічному розташуванню та членству в ЄС виступає одним із ключових партнерів України у процесі інтеграції до європейського економічного простору. Після початку повномасштабної російської агресії значення українсько-румунського співробітництва суттєво зросло, оскільки Румунія стала важливим транспортно-логістичним, торговельним та інвестиційним партнером України, забезпечуючи альтернативні шляхи експорту української продукції до країн ЄС і світових ринків.

Водночас в процесі побудови партнерських відносин між країнами постають сучасні виклики, пов'язані з трансформацією міжнародних логістичних маршрутів, необхідністю відновлення економіки України, поглибленням інтеграції до внутрішнього ринку Європейського Союзу та адаптацією національного законодавства до європейських норм і стандартів, породжують потребу в дослідженні ролі зовнішньоекономічного співробітництва України та Румунії як важливого чинника євроінтеграційних процесів. Незважаючи на наявність значної кількості наукових праць, в яких піднімається питання європейської інтеграції та зовнішньоекономічних зв'язків України з країнами ЄС, недостатньо дослідженими залишаються сучасні тенденції розвитку українсько-румунського економічного співробітництва в умовах воєнного стану та його вплив на прискорення інтеграції України до Європейського Союзу.

У зв'язку з цим актуальним є комплексне дослідження особливостей, сучасного стану та перспектив розвитку зовнішньоекономічного співробітництва України та Румунії, а також визначення його ролі у зміцненні економічних зв'язків з ЄС, підвищенні конкурентоспроможності національної економіки та реалізації стратегічного курсу України на набуття повноправного членства в Європейському Союзі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку зовнішньоекономічного співробітництва України з державами-членами Європейського Союзу, зокрема з Румунією, набувають особливої актуальності в умовах реалізації євроінтеграційного курсу України та трансформації міжнародних економічних відносин. Теоретичні та практичні аспекти європейської інтеграції, формування економічних зв'язків між Україною та країнами ЄС, вплив інтеграційних процесів на національну економіку досліджували багато вітчизняних і зарубіжних науковців. Зокрема

Значний внесок у дослідження проблем європейської інтеграції України зробили І. В. Бураковський [11], В. В. Копійка [12], В. М. Геєць [14], які розкрили особливості адаптації економіки України до вимог Європейського Союзу, визначили та окреслили ключові напрями інтеграційної політики та окреслили перспективи поглиблення економічного співробітництва з країнами ЄС. Теоретичні засади міжнародних економічних відносин та інтеграційних процесів висвітлено у працях М. З. Мальського та М. М. Мацяха [15].

Окремі аспекти європейської інтеграції Румунії, її економічної трансформації та значення румунського досвіду для України розглянуто у працях О. Р. Онищук [1], В. Бурдяка [4] та І. В. Бойка [8]. У своїх дослідженнях науковці проаналізували передумови вступу Румунії до Європейського Союзу, окреслили результати проведених реформ, представили динаміку економічного розвитку країни після набуття членства в ЄС та визначили вплив європейської інтеграції на підвищення її конкурентоспроможності.

Досвід країн Центральної та Східної Європи щодо інтеграції до Європейського Союзу, а також можливості його використання для України досліджували Н. Л. Губерська [16], О. В. Савченко [17] та інші вчені. Особливу увагу автори приділяють інституційним реформам, гармонізації законодавства з нормами ЄС, модернізації економіки та розвитку транскордонного співробітництва.

Питання розвитку зовнішньої торгівлі, інвестиційного співробітництва та інтеграції України до європейського економічного простору також знайшли відображення у сучасних дослідженнях І. Матюшенка, О. Ханової, С. Глібка, А. Зайцевої та А. Яременка [13], вчені зацентрували увагу на факторах конкурентоспроможності експорту, інноваційному розвитку та інтеграції України до європейських виробничих і технологічних ланцюгів.

Разом із тим питання розвитку зовнішньоекономічного партнерства України та Румунії в умовах повномасштабної війни та поглиблення євроінтеграційних процесів потребують подальших наукових досліджень.

Незважаючи на значну кількість наукових праць, присвячених європейській інтеграції України та розвитку українсько-румунських відносин, недостатньо дослідженими залишаються сучасні тенденції зовнішньоекономічного партнерства України та Румунії в умовах повномасштабної війни, переорієнтації торговельних потоків, розвитку нових транспортно-логістичних маршрутів та посилення ролі Румунії як одного з ключових економічних партнерів України в Європейському Союзі. Це зумовлює необхідність подальшого комплексного дослідження особливостей українсько-румунського співробітництва та впливу на процес інтеграції

України до європейського економічного простору та визначення перспектив його розвитку в умовах післявоєнного відновлення економіки України.

Метою статті є дослідження особливостей зовнішньоекономічного співробітництва України та Румунії, сприяння поглибленню інтеграції України до Європейського Союзу та визначення перспективних напрямів розвитку двостороннього співробітництва.

Предмет дослідження – особливості, тенденції та результати розвитку зовнішньоекономічного співробітництва України та Румунії в умовах європейської інтеграції, зокрема торговельні, інвестиційні, транспортно-логістичні та транскордонні аспекти взаємодії, що сприяють наближенню України до європейського економічного простору.

Відповідно до мети поставлені такі **завдання**:

- 1) окреслити основні напрями взаємодії двох країн;
- 2) виявити головні протиріччя у відносинах;
- 3) виявити ключові напрями реалізації спільних інтересів;
- 4) окреслити перспективи посилення взаємодії двох країн та найефективніші механізми реалізації спільних проектів, що сприяли б євроінтеграції України.

Виклад основного матеріалу. Після вступу Румунії до Європейського Союзу у 2007 році її роль як посередника між Україною та європейськими інституціями значно посилилася. Досвід проведення реформ, адаптації законодавства до норм ЄС та використання фінансових ресурсів Євросоюзу становить значний інтерес для України.

Україна та Румунія мають спільний кордон протяжністю понад 600 км. Вигідне географічне розташування створює умови для активного розвитку транскордонного співробітництва, торгівлі, транспортного сполучення та інвестиційної взаємодії. Торговельно-економічні відносини між країнами характеризуються стабільним розвитком. Основу українського експорту до Румунії становлять: зернові культури, олійні культури, чорні метали, деревина та вироби з неї, електроенергія, продукція хімічної промисловості. У структурі імпорту з Румунії переважають машини та обладнання, мінеральні продукти, транспортні засоби, продукція хімічної промисловості, промислові товари широкого вжитку. Після 2022 року товарообіг між країнами суттєво зріс через переорієнтацію українських експортних потоків на західний напрямок. Одним із найважливіших напрямів партнерства стало транспортно-логістичне співробітництво. Особливого значення набули порти Констанца та Галац, дунайські порти Рені, Ізмаїл та Усть-Дунайськ, автомобільні та залізничні пункти пропуску, мультимодальні транспортні маршрути. Румунські порти стали важливими каналами експорту української аграрної продукції

після блокування частини чорноморських портів України. Це сприяло зміцненню економічних зв'язків між державами та підвищенню значення Румунії в логістичній системі України.

Важливим напрямом взаємодії є залучення інвестицій. Румунські компанії поступово розширюють свою присутність в Україні у сферах: торгівлі, енергетики, транспорту, будівництва, агробізнесу. Водночас українські підприємства зацікавлені у виході на румунський ринок та використанні його як платформи для подальшого виходу на європейський ринок.

Україна та Румунія підтримують активне двостороннє співробітництво в політичній, економічній, транспортній, енергетичній та гуманітарній сферах. Основні напрями взаємодії наведені у таблиці 1.

Серед окреслених напрямів, до найбільш важливіших напрямів в сучасних умовах слід віднести:

- розвиток зовнішньої торгівлі та інвестиційної взаємодії;
- використання румунських портів для забезпечення експорту української продукції;
- розбудова прикордонної та транспортної інфраструктури;
- співробітництво в рамках Дунайського регіону;
- підтримка Румунією інтеграції України до ЄС;
- участь Румунії у післявоєнному відновленні економіки України.

Саме ці напрями сьогодні формують стратегічне партнерство між Україною та Румунією та сприяють поглибленню інтеграції України до європейського економічного простору.

Не дивлячись на наявні напрями співпраці між Україною та Румунією в зовнішньоекономічному співробітництві, попри стратегічне партнерство та підтримку Румунією європейської інтеграції України, у двосторонніх відносинах існує низка питань, які в різні періоди ставали джерелом суперечностей цих відносин. Головні протиріччя у зовнішньоекономічному співробітництві України та Румунії наведено у таблиці 2.

На сьогодні більшість проблемних, суперечливих питань між Україною та Румунією вирішуються шляхом дипломатичного діалогу та в межах європейських норм співробітництва. Після 2022 року на перший план вийшли спільні інтереси: підтримка безпеки в Чорноморському регіоні; розвиток транспортних коридорів; забезпечення експорту української продукції; поглиблення інтеграції України до ЄС; реалізація спільних інфраструктурних проектів.

Шлях Румунії до членства в ЄС тривав понад десять років і супроводжувався масштабними реформами у сфері державного управління, правосуддя, боротьби з корупцією та економічної модернізації, тому доцільно взяти до уваги румунський досвід.

Для України особливе значення мають певні елементи румунського досвіду за окремими напря-

Таблиця 1

Основні напрями зовнішньоекономічного співробітництва між Румунією та Україною

Table 1

Main directions of foreign economic cooperation between Romania and Ukraine

Напрями співробітництва Areas of Cooperation	Сутність напрямку зовнішньоекономічного співробітництва Essence of the Area of Foreign Economic Cooperation
Торговельно-економічне співробітництво Trade and Economic Cooperation	Розвиток взаємної торгівлі товарами та послугами, розширення доступу до ринків, підтримка підприємництва та залучення інвестицій. Development of mutual trade in goods and services, expansion of market access, support for entrepreneurship, and attraction of investments.
Транспортно-логістична співпраця Transport and Logistics Cooperation	Розвиток автомобільного, залізничного, річкового та морського сполучення, модернізація пунктів пропуску через кордон, використання портової інфраструктури. Development of road, rail, river, and maritime transport connections, modernization of border crossing points, and utilization of port infrastructure.
Дунайське співробітництво Danube Cooperation	Спільне використання потенціалу річки Дунай для розвитку судноплавства, торгівлі, логістики та екологічних проєктів. Joint utilization of the Danube River's potential for the development of navigation, trade, logistics, and environmental projects.
Енергетичне партнерство Energy Partnership	Розвиток міждержавних енергетичних мереж, торгівля електроенергією, посилення енергетичної безпеки та інтеграція до європейського енергетичного ринку. Development of cross-border energy networks, electricity trade, strengthening energy security, and integration into the European energy market.
Транскордонне співробітництво Cross-Border Cooperation	Реалізація спільних проєктів розвитку прикордонних регіонів, інфраструктури, охорони навколишнього середовища та місцевого самоврядування. Implementation of joint projects for the development of border regions, infrastructure, environmental protection, and local self-government.
Європейська інтеграція України Ukraine's European Integration	Підтримка Румунією євроінтеграційного курсу України, обмін досвідом щодо адаптації законодавства до стандартів ЄС та проведення реформ. Romania's support for Ukraine's European integration course, exchange of experience in adapting legislation to EU standards, and implementation of reforms.
Інвестиційна співпраця Investment Cooperation	Розвиток спільних інвестиційних проєктів у транспортній, енергетичній, аграрній та промисловій сферах. Development of joint investment projects in the transport, energy, agricultural, and industrial sectors.
Безпекове співробітництво Security Cooperation	Взаємодія у сфері регіональної безпеки, прикордонного контролю, протидії транснаціональним загрозам та підтримка України в умовах війни. Cooperation in the field of regional security, border control, countering transnational threats, and supporting Ukraine during the war.
Освітньо-наукове та культурне співробітництво Educational, Scientific, and Cultural Cooperation	Реалізація спільних освітніх програм, академічних обмінів, наукових досліджень та культурних проєктів. Implementation of joint educational programmes, academic exchanges, scientific research, and cultural projects.
Гуманітарна співпраця Humanitarian Cooperation	Підтримка українських громадян, які перебувають на території Румунії, надання гуманітарної допомоги та реалізація соціальних програм. Support for Ukrainian citizens residing in Romania, provision of humanitarian assistance, and implementation of social programmes.

Складено автором за [1, 2, 3]

Compiled by the author based on [1, 2, 3]

мами. По-перше, у напрямку інституційних змін та реформ слід приділити увагу прискоренню переговорним процесам, по-друге, слід посилювати роль антикорупційних органів з метою підвищення довіри інвесторів. По-третє, приділити увагу скороченню регіональних диспропорцій за умов реалізації програм згуртованості. Румунський досвід демонструє, що успішна інтеграція до ЄС потребує не лише формального виконання критеріїв членства, а й системних внутрішніх реформ.

Європейська інтеграція України супроводжується активізацією співробітництва з державами-членами Європейського Союзу, особливе місце серед яких посідає Румунія. Спільний державний кордон, географічна близькість, історичні зв'язки та спільна зацікавленість у розвитку регіональної безпеки

створюють сприятливі передумови для поглиблення двосторонніх економічних відносин. Серед перспективних напрямів розвитку українсько-румунського партнерства можна виділити:

- розширення двосторонньої торгівлі;
- модернізацію прикордонної інфраструктури;
- розвиток транспортних коридорів;
- поглиблення енергетичної співпраці;
- реалізацію спільних інвестиційних проєктів;
- участь Румунії у післявоєнній відбудові України;

України;

- розширення транскордонних програм ЄС.

Значний потенціал має розвиток прикордонних територій. Реалізуються спільні проєкти в межах програм ЄС, спрямовані на: розвиток транспортної інфраструктури; екологічний моніторинг басейну

Таблиця 2

Головні протиріччя зовнішньоекономічного співробітництва України та Румунії

Table 2

The main contradictions of foreign economic cooperation between Ukraine and Romania

Сфера виникнення протиріч Area of Disagreements	Сутність та характер протиріч Nature and Characteristics of the Disagreements
Історичні питання Historical Issues	У політичному дискурсі періодично порушуються питання історичної спадщини окремих прикордонних територій, однак вони не мають визначального впливу на сучасні міждержавні відносини. Issues concerning the historical heritage of certain border territories are periodically raised in political discourse; however, they do not have a decisive influence on contemporary interstate relations.
Територіальні питання Territorial Issues	Тривалий час предметом спору було розмежування континентального шельфу та виключних економічних зон у Чорному морі навколо острова Зміїний. У 2009 році спір було врегульовано. For a long time, the delimitation of the continental shelf and exclusive economic zones in the Black Sea around Zmiinyi (Snake) Island was the subject of dispute. The dispute was settled in 2009.
Права національних меншин Rights of National Minorities	Румунія періодично висловлює занепокоєння щодо забезпечення освітніх та мовних прав румунської меншини в Україні, особливо після ухвалення законів про освіту та державну мову. Romania periodically expresses concerns regarding the protection of the educational and linguistic rights of the Romanian minority in Ukraine, particularly following the adoption of the laws on education and the state language.
Екологічні питання Environmental Issues	Суперечки виникали щодо реалізації Україною проєкту глибоководного суднового ходу «Дунай – Чорне море» через гирло Бистре, оскільки румунська сторона наголошувала на можливих екологічних ризиках для дельти Дунаю. Disputes arose over Ukraine's implementation of the "Danube–Black Sea" deep-water navigation canal project through the Bystre estuary, as the Romanian side emphasized potential environmental risks for the Danube Delta.
Прикордонна інфраструктура Border Infrastructure	Недостатня кількість пунктів пропуску та обмежена пропускна спроможність кордону тривалий час стримували розвиток економічного співробітництва. An insufficient number of border crossing points and limited border crossing capacity have long constrained the development of economic cooperation.
Конкуренція у транспортно-логістичній сфері Competition in the Transport and Logistics Sector	Українські та румунські порти на Дунаї й Чорному морі частково конкурують за транзитні вантажопотоки та логістичні маршрути. Ukrainian and Romanian ports on the Danube River and the Black Sea partially compete for transit cargo flows and logistics routes.

Складено автором за [2, 3, 4]

Compiled by the author based on [2, 3, 4]

Дунаю; розвиток туризму; модернізацію прикордонної інфраструктури; підтримку малого та середнього бізнесу. Транскордонне співробітництво сприяє соціально-економічному розвитку прикордонних регіонів та посиленню інтеграційних процесів.

Після початку повномасштабної війни у 2022 році значення Румунії для України суттєво зросло. Країна стала важливим логістичним вузлом для українського експорту, транзиту товарів та реалізації гуманітарних програм. Водночас Румунія виступає одним із послідовних прихильників європейської інтеграції України та підтримує процес набуття членства в Європейському Союзі. Враховуючи вище зазначене, доцільно визначити ключові напрями реалізації спільних інтересів України та Румунії та перспективні механізми поглиблення співробітництва в контексті євроінтеграції України – таблиця 3.

Проведений аналіз свідчить, що ключовими напрямами реалізації спільних інтересів України та Румунії є розвиток зовнішньої торгівлі, транспортно-логістичної інфраструктури, енергетичного партнерства, транскордонного та інвестиційного співробітництва. Особливого значення набуває використання румунського досвіду інтеграції до Європейського Союзу та залучення Румунії до процесів післявоєнного відновлення України.

Найефективнішими механізмами реалізації спільних проєктів можуть стати використання фінансових інструментів ЄС, розвиток програм транскордонного співробітництва, створення спільних логістичних та індустріальних платформ, розширення інституційного партнерства й гармонізація нормативно-правової бази відповідно до стандартів ЄС. Реалізація зазначених заходів сприятиме поглибленню економічної інтеграції України до європейського простору та прискоренню її набуття повноправного членства в Європейському Союзі.

Висновки. Зовнішньоекономічне співробітництво України та Румунії набуває дедалі більшого значення в умовах європейської інтеграції та трансформації міжнародних економічних відносин. Румунія стала одним із ключових торговельно-економічних партнерів України серед держав-членів ЄС та важливим логістичним центром для забезпечення українського експорту. Проведене дослідження засвідчило, що розвиток двостороннього співробітництва сприяє розширенню зовнішньої торгівлі, залученню інвестицій, модернізації транспортної інфраструктури та поглибленню інтеграції України до європейського економічного простору. Особливого значення набуває використання досвіду Румунії щодо проведення інституційних ре-

Таблиця 3

Ключові напрями реалізації спільних інтересів України та Румунії та перспективні механізми поглиблення співробітництва в контексті євроінтеграції України

Table 3

Key areas of implementation of common interests of Ukraine and Romania and promising mechanisms for deepening cooperation in the context of Ukraine's European integration

Напрямок Area	Спільні інтереси України та Румунії Common Interests of Ukraine and Romania	Перспективи посилення взаємодії Prospects for Enhanced Cooperation	Найефективніші механізми реалізації Most Effective Implementation Mechanisms
Зовнішня торгівля Foreign Trade	Збільшення товарообігу, диверсифікація ринків збуту, розвиток експорту та імпорту. Increase in trade turnover, diversification of export markets, and development of exports and imports.	Формування спільних виробничих ланцюгів, розширення доступу українських товарів до ринку ЄС. Formation of joint production chains and expansion of Ukrainian products' access to the EU market.	Гармонізація митних процедур, цифровізація митного контролю, створення спільних логістичних центрів. Harmonization of customs procedures, digitalization of customs control, and establishment of joint logistics centres.
Транспорт і логістика Transport and Logistics	Забезпечення ефективного транзиту вантажів, розвиток міжнародних транспортних коридорів. Ensuring efficient cargo transit and developing international transport corridors.	Розширення пропускнуєї спроможності прикордонної інфраструктури та дунайських маршрутів. Expansion of the capacity of border infrastructure and Danube transport routes.	Будівництво нових пунктів пропуску, модернізація наземного сполучення, використання фондів ЄС. Construction of new border crossing points, modernization of land transport connections, and utilization of EU funds.
Дунайське співробітництво Danube Cooperation	Розвиток річкових перевезень та портової інфраструктури. Development of river transport and port infrastructure.	Зростання обсягів вантажопотоків через дунайські порти. Increase in cargo flows through Danube ports.	Спільні інфраструктурні проекти, участь у програмах розвитку Дунайського регіону. Joint infrastructure projects and participation in Danube Region development programmes.
Енергетика Energy	Посилення енергетичної безпеки та інтеграція до європейського енергетичного ринку. Strengthening energy security and integration into the European energy market.	Розширення транскордонних енергетичних мереж та збільшення обсягів торгівлі електроенергією. Expansion of cross-border energy networks and increased electricity trade.	Інвестиції в енергетичну інфраструктуру, реалізація спільних енергетичних проектів. Investments in energy infrastructure and implementation of joint energy projects.
Транскордонне співробітництво Cross-Border Cooperation	Соціально-економічний розвиток прикордонних регіонів. Socio-economic development of border regions.	Активізація місцевих ініціатив та розвиток регіональної економіки. Promotion of local initiatives and development of regional economies.	Програми Interreg, створення єврорегіонів, грантові програми ЄС. Interreg programmes, establishment of Euroregions, and EU grant programmes.
Інвестиційне співробітництво Investment Cooperation	Залучення капіталу для модернізації економіки та відбудови України. Attracting capital for economic modernization and the reconstruction of Ukraine.	Збільшення обсягів взаємних інвестицій та участі румунського бізнесу у відбудові України. Increasing mutual investments and the participation of Romanian businesses in Ukraine's reconstruction.	Створення спільних індустріальних парків, механізми державно-приватного партнерства. Establishment of joint industrial parks and public-private partnership mechanisms.
Безпека та прикордонний контроль Security and Border Control	Стабільність у Чорноморському регіоні та захист зовнішнього кордону ЄС. Stability in the Black Sea region and protection of the EU's external border.	Поглиблення координації у сфері безпеки та митного контролю. Strengthening coordination in the fields of security and customs control.	Спільні прикордонні проекти, обмін інформацією, участь у програмах ЄС. Joint border projects, information exchange, and participation in EU programmes.
Європейська інтеграція України Ukraine's European Integration	Прискорення адаптації України до стандартів ЄС. Accelerating Ukraine's adaptation to EU standards.	Використання досвіду Румунії щодо вступу до ЄС. Applying Romania's experience of accession to the European Union.	Консультаційна підтримка, спільні експертні групи. Consultative support and joint expert working groups.
Освіта, наука та інновації Education, Science, and Innovation	Формування людського капіталу та розвиток інновацій. Development of human capital and promotion of innovation.	Розширення академічної мобільності та спільних досліджень. Expansion of academic mobility and joint research initiatives.	Програми Erasmus+, Horizon Europe, міжуніверситетські проекти. Erasmus+, Horizon Europe, and inter-university projects.

Складено автором за: [12,13,14]

Compiled by the author based on [12,13,14]

форм, ефективного використання фінансової допомоги ЄС та адаптації національного законодавства до європейських стандартів.

Головними протиріччями у відносинах України та Румунії залишаються екологічні та транспортно-логістичні аспекти співробітництва. Водночас вони не мають системного конфліктного характеру та не перешкоджають розвитку стратегічного партнерства. Нині двосторонні відносини характеризуються переважанням спільних економічних, безпечових та євроінтеграційних інтересів над наявними суперечностями.

Румунія відіграє важливу роль у забезпеченні альтернативних логістичних маршрутів для українського експорту та імпорту. Перспективним напрямом є реалізація спільних проєктів у межах Дунайського регіону, що дозволяє підвищити ефективність транспортних перевезень та міжнародної торгівлі. Важливим чинником розвитку двосторонніх відносин є залучення румунських інвестицій до процесів модернізації та післявоєнного відновлення української економіки. Значний потенціал має співробітництво у сфері енерге-

тичної безпеки та інтеграції України до європейського енергетичного простору. Окрему цінність для України становить використання досвіду Румунії щодо проведення реформ, адаптації законодавства до стандартів ЄС та ефективного використання фінансової підтримки Європейського Союзу. Найбільш результативними механізмами реалізації спільних ініціатив є програми транскордонного співробітництва, фінансові інструменти ЄС, державно-приватне партнерство та розвиток інституційної взаємодії. У підсумку поглиблення зовнішньоекономічного партнерства України та Румунії сприятиме прискоренню євроінтеграційних процесів, підвищенню конкурентоспроможності української економіки та зміцненню позицій України в європейському економічному просторі. Подальше поглиблення зовнішньоекономічного партнерства між Україною та Румунією може стати важливим чинником прискорення євроінтеграційних процесів, зміцнення конкурентоспроможності української економіки та забезпечення успішної інтеграції України до Європейського Союзу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Онищук О. Р. Політико-правові особливості Румунії щодо набуття членства в Європейському Союзі. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Питання політології»*. 2015. № 15(861). С. 227–232.
2. Румунія: чому одну з найбідніших держав ЄС ставлять за взірць Україні // Мінфін. URL: <https://minfin.com.ua/ua/invest/articles/rumuniya-chomuodnu-z-naybidnishih-derzhav-es-stavlyat-u-priklad-ukrayini/>
3. World Bank Group. URL: <https://www.worldbank.org/ext/en/home> (дата звернення: 23.06.2026).
4. Бурдяк В. Успіхи Румунії на шляху європейської інтеграції. *Історико-політичні проблеми сучасного світу*. 2018. № 37–38. С. 273–281.
5. Trading Economics. Romania GDP. URL: <https://tradingeconomics.com/romania/gdp>
6. The World Justice Project. Rule of Law Index 2024. URL: <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/downloads/WJPIIndex2024.pdf>
7. The World Justice Project. Rule of Law Index 2023. URL: <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/global/2023/ranking>
8. Економіка Румунії під лупою Єврокомісії. Radio Romania International. URL: <https://www.rri.ro/uk/>
9. Озтурк І. У Румунії зафіксовано інфляцію на рівні 5,1 % за результатами березня. Главком. URL: <https://glavcom.ua/world/world-economy/u-jevrosouziviznacheno-krajinu-iz-najvishchoju-infljatsijeju-1054560.html>
10. Stefureac R. Truth, Trust, and Resilience: Why Media and Public Opinion Matter : report presented at CIVICA European Week 2025, Bucharest, Romania, 2025.
11. INSCOP Research. URL: <https://www.inscop.ro/en/research/> (дата звернення: 23.06.2026).
12. Бураковський І. В. Європейська інтеграція України: стан, проблеми та перспективи. Київ : Інститут економічних досліджень та політичних консультацій, 2021. 248 с.
13. Геєць В. М. Інституційні трансформації та економічний розвиток в умовах європейської інтеграції. *Економіка України*. 2020. № 7. С. 4–19.
14. Matyushenko I., Khanova O., Hlibko S., Zaytseva A., Yaremenko A. Determinants of high-tech exports in the EU and Ukraine in the context of innovation, industrial and entrepreneurship policy. *Technology Audit and Production Reserves*. 2025. Vol. 5, No. 4(85). P. 47–56. DOI: 10.15587/2706-5448.2025.340796.
15. Копійка В. В. Європейський Союз: досвід розширення і Україна. Київ : Знання, 2020. 415 с.
16. Мальський М. З., Мацяк М. М. Теорія міжнародних відносин. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2018. 304 с.
17. Губерська Н. Л. Досвід країн Центрально-Східної Європи в контексті європейської інтеграції України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини*. 2022. Вип. 42. С. 35–41.
18. Савченко О. В. Інституційні реформи в країнах Центральної та Східної Європи: уроки для України. *Економічний простір*. 2023. № 186. С. 27–33.

19. Бойко І. В. Європейська інтеграція Румунії та її значення для України. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2022. Вип. 150. С. 85–94.

Автор заявляє про відсутність фінансового або особистого конфлікту інтересів, який міг би вплинути на результати дослідження, його підготовку або публікацію. Автор є головним редактором журналу, в якому опубліковано цю статтю.

З метою забезпечення редакційної незалежності та запобігання потенційному конфлікту інтересів автор не брав участі в редакційному опрацюванні рукопису, призначенні рецензентів, процесі рецензування та прийнятті остаточного рішення щодо публікації статті. Рукопис було передано на розгляд незалежному редактору та опрацьовано відповідно до встановленої редакційної політики і стандартної процедури незалежного рецензування журналу.

Стаття надійшла до редакції 04.03.2026

Стаття рекомендована до друку 05.04.2026

Статтю опубліковано 30.05.2026

При підготовці даної статті інструменти штучного інтелекту авторами не використовувалися.

Anna Zaitseva, Doctor of Economic Sciences, Professor; Head of the Department of International Economic Relations and Logistics V. N. Karazin Kharkiv National University, 4 Svobody Square, Kharkiv, Ukraine, 61022, E-mail: glazkova@karazin.ua, ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-0818-7853>, Scopus Author ID: 57216852017

FOREIGN ECONOMIC COOPERATION BETWEEN UKRAINE AND ROMANIA AS A DRIVER OF DEEPER INTEGRATION INTO THE EUROPEAN UNION

The article examines the current state, key features, and prospects for the development of foreign economic partnership between Ukraine and Romania in the context of deepening European integration and the transformation of international economic relations. The study analyzes the main areas of bilateral trade and economic cooperation, the dynamics and structure of foreign trade in goods and services, investment cooperation, transport and logistics collaboration, and cross-border relations between the two countries. The subject of the research is the characteristics, trends, and outcomes of the development of foreign economic cooperation between Ukraine and Romania within the framework of European integration, with particular attention to trade, investment, transport and logistics, and cross-border cooperation that facilitate Ukraine's integration into the European economic area. Special attention is paid to the changes in the nature of economic relations between Ukraine and Romania following the onset of Russia's full-scale aggression against Ukraine, which led to the reorientation of a significant share of Ukraine's export and import flows toward European Union markets and strengthened Romania's role as Ukraine's strategic economic and logistics partner. The purpose of the article is to examine the specific features of foreign economic cooperation between Ukraine and Romania, to assess its contribution to Ukraine's deeper integration into the European Union, and to identify promising directions for the further development of bilateral cooperation. The study considers the development of cooperation in the energy, transport, agricultural, and investment sectors, as well as the role of European Union cross-border cooperation programmes in strengthening economic ties between the two countries. The findings demonstrate that Romania is not only an important trading partner of Ukraine but also one of the key promoters of European values, standards, and governance practices essential for Ukraine's successful integration into the European Union. The article analyzes Romania's experience in aligning its national legislation with the EU acquis, implementing institutional reforms, attracting foreign investment, and effectively utilizing financial assistance provided by European funds. It also identifies opportunities for applying Romania's experience to support Ukraine's European integration process, economic modernization, infrastructure development, and the enhancement of national economic competitiveness. The results of the study indicate that the further deepening of foreign economic cooperation between Ukraine and Romania will contribute to the expansion of bilateral trade, increased investment activity, the development of international transport and logistics corridors, the strengthening of Ukraine's economic resilience, and the acceleration of its integration into the European economic area.

Keywords: *foreign economic cooperation; Ukraine; Romania; European Union; European integration; foreign trade; investment; transport and logistics cooperation; cross-border cooperation; international economic relations.*

REFERENCES

1. Onyshchuk, O. R. (2015). Polityko-pravovi osoblyvosti Rumunii shchodo nabuttia chlenstva v Yevropeiskomu Soiuzi [Political and legal features of Romania's accession to the European Union]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina. Seriya «Pytannia politolohii»*, 15(861), 227–232. (in Ukrainian).

2. Minfin. (n.d.). *Rumuniia: chomu odnu z naibidnishykh derzhav YeS stavliat za vzirets Ukraini* [Romania: Why one of the poorest EU countries is considered a model for Ukraine]. <https://minfin.com.ua/ua/invest/articles/rumuniya-chomuodnu-z-naybidnishykh-derzhav-es-stavlyat-u-priklad-ukrayini/> (in Ukrainian).
3. World Bank Group. (n.d.). <https://www.worldbank.org/ext/en/home>
4. Burdiak, V. (2018). Uspikhy Rumunii na shliakhu yevropeiskoi intehtatsii [Romania's achievements on the path to European integration]. *Istoryko-politychni problemy suchasnoho svitu*, (37–38), 273–281. (in Ukrainian).
5. Trading Economics. (n.d.). *Romania GDP*. <https://tradingeconomics.com/romania/gdp>
6. World Justice Project. (2024). *Rule of Law Index 2024*. <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/downloads/WJPIIndex2024.pdf>
7. World Justice Project. (2023). *Rule of Law Index 2023*. <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/global/2023/ranking>
8. Radio Romania International. (n.d.). *Ekonomika Rumunii pid lupoiu Yevrokomisii* [Romania's economy under the scrutiny of the European Commission]. <https://www.rrr.ro/uk/> (in Ukrainian).
9. Ozturh, I. (n.d.). *U Rumunii zafiksovano inflatsiiu na rivni 5,1 % za rezultatsy bereznia* [Romania recorded inflation of 5.1% in March]. *Glavkom*. <https://glavcom.ua/world/world-economy/u-jevrosojuziviznacheno-krajinu-iz-najvishchoju-inflatsijeju-1054560.html> (in Ukrainian).
10. Stefureac, R. (2025). *Truth, trust, and resilience: Why media and public opinion matter*. Paper presented at **CIVICA European Week 2025**, Bucharest, Romania.
11. INSCOP Research. (n.d.). <https://www.inscop.ro/en/research/>
12. Burakovskiy, I. V. (2021). *Yevropeiska intehtatsiia Ukrainy: stan, problemy ta perspektyvy* [Ukraine's European integration: Current state, problems, and prospects]. *Instytut ekonomichnykh doslidzhen ta politychnykh konsultatsii*. (in Ukrainian).
13. Heiets, V. M. (2020). *Instytutsiini transformatsii ta ekonomichni rozvytok v umovakh yevropeiskoi intehtatsii* [Institutional transformations and economic development under European integration]. *Ekonomika Ukrainy*, (7), 4–19. (in Ukrainian).
14. Matyushenko, I., Khanova, O., Hlibko, S., Zaytseva, A., & Yaremenko, A. (2025). Determinants of high-tech exports in the EU and Ukraine in the context of innovation, industrial and entrepreneurship policy. *Technology Audit and Production Reserves*, 5(4(85)), 47–56. <https://doi.org/10.15587/2706-5448.2025.340796>
15. Kopiika, V. V. (2020). *Yevropeyskyi Soiuz: dosvid rozshyrennia i Ukraina* [The European Union: Enlargement experience and Ukraine]. *Znannia*. (in Ukrainian).
16. Malskyi, M. Z., & Matsiakh, M. M. (2018). *Teoriia mizhnarodnykh vidnosyn* [Theory of international relations]. *Lvivskiy natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka*. (in Ukrainian).
17. Huberska, N. L. (2022). *Dosvid krain Tsentralno-Skhidnoi Yevropy v konteksti yevropeiskoi intehtatsii Ukrainy* [The experience of Central and Eastern European countries in the context of Ukraine's European integration]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny*, (42), 35–41. (in Ukrainian).
18. Savchenko, O. V. (2023). *Instytutsiini reformy v krainakh Tsentralnoi ta Skhidnoi Yevropy: uroky dlia Ukrainy* [Institutional reforms in Central and Eastern European countries: Lessons for Ukraine]. *Ekonomichniy prostir*, (186), 27–33. (in Ukrainian).
19. Boiko, I. V. (2022). *Yevropeiska intehtatsiia Rumunii ta yii znachennia dlia Ukrainy* [Romania's European integration and its significance for Ukraine]. *Aktualni problemy mizhnarodnykh vidnosyn*, (150), 85–94. (in Ukrainian).

The author declares no financial or personal conflict of interest that could have influenced the research findings, the preparation of the manuscript, or its publication. The author is the Editor-in-Chief of the journal in which this article is published.

To ensure editorial independence and prevent any potential conflict of interest, the author was not involved in the editorial handling of the manuscript, the selection or appointment of reviewers, the peer-review process, or the final decision regarding the publication of the article. The manuscript was assigned to an independent editor and handled in accordance with the journal's established editorial policy and standard independent peer-review procedures.

The article was received by the editors 04.03.2026

The article is recommended for printing 05.04.2026

The article was published 30.05.2026

No artificial intelligence tools were used by the authors during the preparation of this article.